

Bergverksloven

Av Ø. J. Nilsen

I den senere tid har det vært mye diskusjon om bergverksloven og hvilke rettigheter vi som mineralsamlere har i denne sammenheng. For å avklare noe av dette vil jeg i det etterfølgende ta for meg loven og se litt på hva den innebærer av begrensninger og rettigheter for oss.

Hvilke mineraler kan mates?

1. Mutbare mineraler

a. Metaller med egenvekt 5 eller høyere og malmer av slike metaller.

b. Metallene titan og arsen og malmer av disse.

c. Magnetkis og svovelkis.

Myrmalm og sjømalm og alluvialt gull er ikke mutbart.

Industridepartementet kan gi tillatelse til undersøkelse etter og til utvinning av alluvialt gull på statsgrunn samt fastsette de nærmere vilkår for slike tillatelser.

2. Bergverksfrihetens prinsipp

Enhver har rett til på de vilkår og med de begrensninger som framgår i bergverksloven lov å søke etter, mute og få utmål på forekomster av mutbare mineraler på egen eller andres grunn. Utenlandske statsborgere kan bare utføre denne rett dersom det søkes konsesjon for dette. Det samme gjelder for aksjeselskaper og andre selskaper.

3. I loven er det nevnt en rekke steder som er fredet for skjerping.

Av de som kan ansees viktigst for oss amatører kan nevnes:

a. Område for offentlig veg, jernbane, flyplass, kanal, vann eller kloakkledning.

b. Områder som ligger nærmere bygning enn 100 m med unntak av uteløer og skur.

c. I brudd eller gruve på ikke mutbart mineral som er i drift eller har vært i drift i løpet av de siste 10 år.

d. I utmål kan skjerping ikke finnes sted uten samtykke fra utmålshaveren.

e. I annens mutningsområde kan skjerping finne sted dersom skjerpingen ikke er til hinder for muterens undersøkelse-sarbeider. I tilfelle tvist, avgjør bergmesteren hvorvidt skjerping kan finne sted.

4. Skjerpearbeider, plikt til varsomhet

Skjerperen har rett til å foreta de arbeider som er nødvendig for å søke etter mutbare mineraler, men skal gå frem med varsomhet slik at skadene ikke blir større enn strengt tatt nødvendig og slik at naturen ikke blir unødig skjemmet. Uten samtykke fra grunneier kan det ikke foretas inngrep som kan medføre skade av vesentlig betydning.

5. Erstatningsansvar

Før skjerperen foretar arbeider som kan føre til skade på grunneier eller brukers grunnbygninger og andre innretninger eller anlegg plikter han så vidt mulig å underrette eieren og brukeren om hvilke arbeider han vil foreta. Skjerperen vil kunne komme i et erstatningsforhold til grunneier eller bruker og disse kan kreve at det stilles sikkerhet for den skade som kan oppstå.

6. Skjerperen skal holde skjerpet for-svarlig inngjerdet slik at det ikke kan medføre fare for mennesker eller husdyr.

Videre tar loven for seg mutningsrett og rett til utmål. De som mener å ha behov for og kjenne mer til dette bør gå til anskaffelse av «Lov om bergverk» av 30. juni 1972 med endringer sist 3. mai 1985.

Hva med ikke mutbare mineraler:

Her må vi se på andre lover enn bergverksloven og jeg vil komme tilbake til dette i neste nummer av NAGS-nytt.